Debreczen 1896. XXIII. évfolyam 74. sz. Péntek, márczius 27.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések
Egy hasábos petitsoronkint 5 krjával számittatnak.

Katonai tüntetések.

Márczius 27.

Fejérváry Géza báró egy részét azoknak a brutális vádaknak, melyekkel a Kasics-féle pamflet illette, és melyek az ország elfogulatlan közvéleményének őszinte felháborodását hivták ki, czáfolatra nem méltatta. Hiszen mit is czáfolt volna belőle, mikor a botrányirat minden sora a beszámithatatlanság, a személyes boszuvágy és a merő alaptalanság bélyegét viselte magán? A miniszter a képviselőházban arra szoritkozott, hogy a közjogi és katona-politikai természetü támadásokat és panaszokat az ő — legjobb értelemben vett — „snájdigságával“ és debatteri rutinjával, nyomós okok erejével visszautasitsa. Az egész honvédelmi vita már rég talán nem is foglalkoztatná többé a közvéleményt (hiszen a szavazás eredménye ennél a tárczánál is elejétől fogva senki előtt kétséges nem lehetett) — ha a parlamenten kivül álló mellékkörülmények nem tették volna élesebbé a szóharczot.

Rosz néven vették a honvédelmi minisztertől, hogy az alája rendelt tábornoki kar testületileg megjelent előtte s a Kasics-féle piszkolódásokkal szemben rendületlen tiszteletét fejezte ki Fejérváry báró személye iránt. Az ellenzék mű-felháborodásának egy másik „oka“ az, hogy Csesznák ezredes, a Ludovika-akadémia parancsnoka, az intézet tisztjeit — a honvédelmi vita idejére — napi parancs utján eltiltotta a képviselőházi karzat látogatásától és pedig azzal a megokolással, hogy a honvédelmi miniszter személye a Házban mértéktelen támadásoknak van kitéve. Fejérváry báró a parlament előtt teljes felelősséget vállalt ezzel a tiszti parancscsal. Mindkét felhozott esetben az ellenzék honvédtiszteknek politikai tüntetését akarta látni. Csesznák ezredes tilalmában azonfelül a parlamenti tekintélynek és az ülések nyilvánosságának megsértését.

A honvédtábornokok szóban forgó „tüntetése“ pedig a pajtási szellemnek egy egész természetes, szinte magától értődő ténykedése volt csupán: kartársak tisztelgése a fölöttük álló kartárs előtt, kinek magánbecsülete és hivatalos reputácziója ellen egy beszámithatatlan valaki galád merényletet követett el. A honvédtiszteknek eltiltása a képviselőházi karzat látogatásától pedig a katonai fegyelem szempontjából teljesen okadatolt. — Nagyon szerencsétlen az ellenzéknek abbeli példálózása, mintha a többi miniszter is ugyanannyi jogosultsággal távoltarthatná alantas embereit a parlamenti ülésektől, mint azt a honvédminiszter elrendelte.

„Czivil“ hivatalban nincs, de nem is szükséges, hogy legyen az a föltétlen, kemény fegyelem, amely a katonaságnál békében, háboruban egyaránt elsőrendü követelmény. A polgár tisztviselő hivatalon kivül szabad ember; többé-kevésbé korlátlanul élhet politikai, társadalmi jogaival, — holott a katona nemcsak a kaszárnya falain belül, de ugyszólván összes privát vonatkozásaiban is a vas diszczíplina törvényeit kell, hogy uralja. A szabad, alkotmányos légkörben mozgó polgári tisztviselő a fegyelemnek azt a mértékét, mely hivatali kötelességének pontos teljesitésére szükséges, nem érzi megrendülni, ha füle hallatára X. miniszterét vagy államtitkárát gunyolják, szidalmazzák, durva, szóbeli bántalmak-

TÁRCZA.

Modern áramlatok.

— Látogatás Georges *Ohnet*-nál. —

Irta: **Krúdy Gyula.**

Páris, márczius hónap.

Nyugat ködéből távol int felém Georges *Ohnet*. Mosolyog; az ő mélabus egyszerü mosolyával:

— *Au revoir! Au reovir, mon cher ami!*

Aztán iróasztalához ül a világ legigénytelenebb külsejü mestere és irja tovább az ő hallhatlan regényeit. A *Vasgyáros* szerzője szorgalmas ember és mig *tout Paris* lázba jő, mikor a bulvárokon megjelennek azok a sárga szallagok a könyves-boltok kirakataiban, hirdetve a nagy regényiró legujabb munkáját, Georges Ohnet belesüpped az ő görnyedt, beteges vézna kis testével a fauitellejébe és se nem örül, se nem boszankodik, ha rajonganak érte, avagy félreértik a *Petit Journal* és a *Gaulois* kritikusai az ő nemes nagy eszméit: egykedvüen tekint a világba abból a csendes, misztikusan elhagyott Saint Dominique-utczai kis palotából, ahol már tiz esztendeje lakik.

Mig az Orient-Express haza ig röpitett, felőle gondolkoztam az uton. Előttem volt ez a kedves, szürke emberke az ő csodálatosan nyájas egyszerüségével és a kerekek kattogásából kihallszott az ő méla, sima hangja:

— Au revoir! . . .

Vajjon mikor látom ujra?

*

Csodálatos ez a Páris az ő Georges Ohnet-jével, rajongó boulevardjaival, szürke, mosolygóan, nyájasan szürke egével. Ahogy ott csavarogtam az utczákon, eszembe jutott a mi Budapestünk. — Ezen épen nincs mit csodálkozni. Budapesti embernek nem is juthat más eszébe Párisban, mint az ő otthona, az ő Budapestje impozáns körutjával és a világ legszebb, legérdekesebb asszonyaival. A Madeleine-ből kivágtam a nagy boulevardra.

Délután négy óra volt. Az emberek hangyabolyként nyüzsögtek mindenfelé. A márcziusi nap bágyadtan ereszkedett lefelé Montmaitre fölött. Tavasz volt mindenfelé. Illatos, ragyogó márczius.

Egy könyvesbolt mellett haladtunk el. Fényes, hatalmas üzlet. Nagy kirakatai vannak, belül nem nagyobb az egész, mint egy budapesti komfertábli. Az üzletnek azonban a legszebb renoméja van és nagy tekintélye. A kirakatban rikitó szinü papiros szalagok tapadtak az üvegre. Az embernek kivágja a szemét a fekete, vaskos irás. Megállottunk:

„Mr. Esti ér novellás könyve technikai akadályok miatt csak pénteken reggel fog megjelenni.“

Ma szombat van. Tehát egy hét mulva.

Mr. Alexi az én szeretetreméltó párisi barátom, aki szerénység dolgában lefőzi ami magyar Tóth Bélánkat is, kitalálhatatlan álnevek és szignumok alatt irva komoly, értékes külpolitikai essayket a *Le republique* nálunk különösen elterjedt ujságba, — szerényen mosolygott, mikor látta, hogy elgondolkoztam.

Azon tépelődtem, ki lehet ez a Mr. *Estiér*? Megerőltettem az emlékező tehetségem. Végig futottam a modern franczia irodalom óriásain és törpéin: Mr. Estiér nem volt köztük. Akinek igy hirdetik a könyvét, az okvetlenül számot tarthat a közönség érdeklődésére: tehát ismert alakja az irodalomnak.

Mr. Alexi szeretetreméltóan nézett a szemembe. Ugy, a hogy csak az a moradámehoz tapadt párisi uriember tud mosolyogni, a melyik mosolyban benne van a dévajsággal vegyes komolyság és egy nagyon kicsi guny is.

Barátságosan fonta a karomba a kezét:

— Önök még hátra vannak odahaza. Ez a gentleman, a kinek könyvét igy hiresztelik, az voltaképen: *egy senki*. Elhiheti nekem: ismerem a párisi irodalmat a Quartier Latin és a Montmartre bohémjeitől az akadémia pálmás, becsületrendrozettás előkelőségéig, — Mr. Estiért azonban nem ismerem, — és nem ismeri senki. Ennek a kiadónak nagyon jó orra van.

kal illetik. A katonatiszt ellenben — az ellenzék akármit is szeretne elhitetni a gyöngébbekkel — egyszerüen nem való oda, a hol föllebbvalóját személyében és müködésében szinte sárba rántják. Ha megmaradhat a sajtó, szabadság nélkül, hogy katonaember politikai lapban irhat, ha fennállhat a választási jog tiszteknek a szavazásban való aktiv vagy passziv közremüködése nélkül, a maga sértetlen épségét bizony megtarthatja a parlament nyilvánossága és immunitása is, ha honvédtisztek nem járnak a karzatra hallgatni miniszterük kicsufolását.

Ezek a mondva csinált katonai affférek is lefognak tünni a napirendről, anélkül, hogy nehány napi ujabb szószaporitásnál és affektált haragosdinál komolyabb következésekkel járnának.

Báró Fejérváry Géza a honvédséget nem használta fel maga mellett politikai tüntetésre, hanem csak tapintatosan járt el és kötelességét teljesitette, midőn a tábornokok és a Csesznák ezredes esetében ugy nyilatkozott, a hogy katonai és politikai lelkiismeretes belátása sugallta neki.

Ezért pedig kár volt ráolvasni a Janszky-ügyben kiadott legfelsőbb kéziratot. Ugy illik ez az emlékezetes irat a fenforgó esetekre, miként a demokrata, németfaló sovinizmus a Herr Gabriel von Ugron-ra.

Országgyülés.

— Darányi Ignácz programmja. —

Budapest, márczius 26.

A Ház elnöke, Szilágyi Dezső a mai ülés legelején szomoru kötelességet teljesitett, midőn bejelentette Kemény János báró halálát.

Azután napirendre, a honvédelmi tárcza költségvetésére tért át a Ház.

A többség lelkes éljenzéssel honorálta Fejérváry báró honvédelmi minisztert s miután azt a többség megszavazta, következett soron a *földmivelési költségvetés* tárgyalása.

Gajári Ödön előadó aránylag rövid, de azért a költségvetést teljesen áttekintő felszólalásban ismertette a földmivelésügyi budgetet.

Gajári előadó után *Darányi* Ignácz földmivelési miniszter általános helyesléssel fogadott és igazán nagyszabásu expozéval lepte meg a t. Házat.

Első sorban utalt arra, hogy a mezőgazdaság bajai nem specziális bajai Magyarországnak. Ezek a bajok nemzetköziek, mert az árhanyatlással küzdenek mindenütt. E bajok ilyetén jellege arra birta, hogy minden tőle telhető módon segitse a nemzetközi mezőgazdasági kongresszus létesülését és erre a czélra külön inditványban 35,000 frt hitel megszavazását kérte. Egyben jelenti, hogy minden megvitatásra érdemes irányban provokálni fogja a kongresszus diskusszióját s reméli, hogy ezeknek a diskusszióknak a magyar mezőgazdaság nagy hasznát fogja látni.

Miután a mezőgazdasági bajok nemzetközi vonatkozásaival ilyetén módon s a Ház általános helyeslése között végzett, sorra vette e bajok specziális orvoslási módját s arról tájékoztatta a Házat.

Az erdőgazdaság és vizügy érdekeit hozta először szóba s az utóbbinál különösen sok teendőre mutatott rá. A vizjog revizióját elmaradhatatlan feladatnak vallja s a vizjogi törvénynek a kormánybiztossági intézményre vonatkozó szakaszait a lehető legszigorubban értelmezi ma is és ehhez képest intézkedett is már.

A mezőgazdaság bajainak orvoslására egyik mód a gazdasági szakoktatás reformja, a mit a miniszter ugy tart keresztülviendőnek, hogy legalulról kezdi és igyekezni fog minden lehető módon a szükséges gazdasági tudást bele vinni a nép körébe s ott azt gyümölcsöztetni. A gazdasági intézeteket igyekezni fog visszaterelni hivatásukhoz s gondja lesz rá, hogy jövőre necsak amolyan „majd-urak“ féle embereket, hanem a gazdálkodáshoz alaposan értő egyéneket adjanak a mezőgazdaságnak. Ezenkivül a gazdasági ismeretek niveaujának emelésére tervez Budapesten gazdasági főiskolát gazdasági muzeummal kapcsolatban.

Létesit ezenkivül dohány-kisérleti állomást is. Kiváló gondját fogja képezni a gazdahitel olcsóvá tétele s hogy ez komoly törekvése, tanuságot fog tenni erről egy javaslata, melylyel legközelebbről fog a Ház elé lépni. Hasonlókép foglalkozik a telepités, továbbá a cselédek és mezei munkások viszonyainak rendezésével, valamint az állattenyésztés és ezzel kapcsolatban az állategészségügy fontos kérdéseivel is. A mi magát az állatforgalmat illeti Ausztriával, ebben a viszonylatban is a határozott javulás jeleivel találkozunk s az osztrák kormány a helyes méltányossággal pertraktálja jogos kivánságainkat.

Ezzel kapcsolatban szólnia kellene a kiegyezésről is. Ama kérdésnek tárczájára vonatkozó részei is még a tárgyalás stádiumában vannak és ennek folytán és a dolog természetéből kifolyólag most pertraktálni ezeket a dolgokat lehetetlen. Kijelentheti azonban, hogy törekvése mindenben érdekeink megóvása.

A lendületes beszédet, a mely igazi lelkesedéssel felölelte a mezőgazdaság minden kérdését, pártkülönbség nélkül helyesléssel fogadták és a honatyák egész sora járult Darányihoz, hogy gratuláczióival elhalmozza.

Az ülés végén még Bornemissza Lajos szólott a költségvetéshez, azután a vita folytatását holnapra halasztották.

Az egyetem ellen.

Debreczen, márczius 27.

A debreczeni protestáns egyetem föllállitása magyar hazafisági, protestáns és

---

Ismert orra van. Mr. Estiér valahol messze Páristól, az Isten háta mögött, valami igen kis városban talán számlákat ir egy kereskedőházban ebben a pillanatban, vagy ki tudja mit csinál. Mr. Estiér szabad idejét arra használja fel, hogy belekontárkodik az irodalomba. Ir; meglehet, nem is minden tehetség nélkül. Összeirt egy kötetre valót, kiadóhoz jutott. A kiadója, hogy meg ne bánja a vásárt, üti a nagy dobot a Mr. Estiér könyve mellett. És még másképen is. Ezer ember közül tiz okvetlenül beugrik. És a monsieur tisztességes haszonnal dolgozott. — Különben ezek régi dolgok.

Eszembejutott ez is a vasuton. Láttam a Mr. Alexi szeretetreméltó mosolyát amint boulevárdi dévajsággal magyarázott nekem, s most ugy gondoltam, hogy ez nem is olyan rosz, megpróbálhatják nálunk, vagy ki tudja, nem próbálták-e már meg régen?

A modern ember, legyen az iró, vagy gabonakereskedő, ügyvéd vagy állami hivatalnok, nem élhet meg reklám nélkül. Szörnyüség, és nyiltan kegyetlenül pálczát törünk Mr. Barnum és Co. felett, de érezzük, hogy ez nem lehet másképp. Az irót nem veszik észre, a gabonakereskedő krachol, az ügyvéd bezárhatja a kancelláriát, ha lenézi a 19-ik század eme hatalmas, egyedüli faktorát. Még az a szorgalmasan dolgozgató állami hivatalnok is megérzi, ha ő, vagy becses családjának egy tagja kimarad valahol a jelenvoltak névsorából. Megérzi az ismerősök gunyos mosolyából és szidja a sajtót.

Reklám az egész század. Husz esztendővel ezelőtt senki sem emlegette, hogy a 19-ik században élünk. Nem törődtek a századdal az emberek. Nem bánták akár hányadik az Kr. után. A század utolsó éveiben alakult át minden. Az átalakitás rohamos volt nagyon. A századvég lázasan liheg, mintha érezné, hogy utolsószor dobban a szive; siet élni: Valaki megpróbálta megfejteni, miért változtak meg mindenek és minden a század végső évtizedeiben. Jobb megfejtés hián ráfogja: hogy a 19-ik századnak ez a temperamentumában rejlik. Ez a felfogás átment a közéletbe; a 19-ik századnak élünk, annak öltözködünk; ugy viselkedünk, — s ha most márcziusban egy — esetleg rendkivül excentrikus, — tavaszi kalap fog feltünni a váczi-uteában, az emberek nem csodálkoznak, hanem a — leghivebb természetességgel jegyzik meg:

— Hja, a 19-ik század!

S a 19-ik század gőgje, amelylyel lenézi a leőrlött századokat, rettenetes. A 18-ik század gavallérjai és urhölgyei bizonyára nem mosolyodtak el gunyosan és lenézőleg, ha valaki szóba találta hozni az elmult századot. Ma a gőg átjárja a világot és büszkén üt mellére a századvégi charlatán:

— Ha más nem vagyok, *kortárs* vagyok.

Pöffeszkedő, vérlázitó mondás! Honnan veszi magának a bátorságot az a 19-ik századbeli charlatán, hogy ily kegyetlen gőggel törjön pálczát az elmult századok felett! Minden századnak meg voltak a maga nagy, nemes, dicső alkotása; hogy épen a 19-ik század volna a legkiválóbb alkotások dolgában, azt csak mi látjuk. A század hatalmas fényoldalait elhomályositják a kor sötét árnyai. A társadalmunk beteg, beteg a közélet, ideges áramlatok járják át a földet, beteges eszmék virágzanak a modern világ levegőjében... Hát mi a nagy a században?

*

Lehet, hogy nincs igazam. Csak ott szedtem magamba ezeket a tanokat a nagy franczia mester szobájában. Ő mondta ezeket s szeme mosolygott hozzá. A modern regényirók óriása szidta a kort s mialatt beszélt, nyugodtan támaszkodott kezeivel az iróasztalára.

— Regényirók és filozopterek forognak egy kérdés körül. Szalonban és vasuti kocsiban, az Oczeánon és az országuton egy kérdésről vitatkoznak az emberek, ha már kimeritették az aktuális témákat. A 19-ik századról. Megállapitani a 19-ik századnak *egyéniségét*, szinét: ez érdekes téma. — A mi századunk pedig: *szintelen*, de nem szürke, avagy egyéniség nélküli; csak egyszerüen szintelen, hiányzik belőle az egység, a harmónia. Egy eszme vonaglik végig a kontinensen és a kontinensen tul: a haladás eszméje. Talán ez lehet a század lobogójára irva: haladás. Ezt kon-

debreczeni érdek egyszerre. Annak fölállitását óhajtja egész Debreczen város és az egész hazai müvelt világ. Az ügy fejlődésén szeretettel csügg mindenki, a ki Debreczen multját, jelenét és jövőjét ismeri.

Mindennek ellenében egyik helybeli lap valóságos hajszát inditott a debreczeni protestáns egyetem fölállitásának már-már a megvalósulás küszöbére jutott ügye ellen, — a debreczeni gazdaközönség közvagyonának és közjövedelmének megvédése czégére alatt.

Nem csökkenti a harmadik egyetem kérdésének fontosságát, ha az ellene Debreczen határain belül fölmerült ellenzés önnönmagának bármily sulyt igyekszik adni, mert hiszen minden véleménynek annyi értéke van, amennyi alapon, ágon és igazságon épült föl.

Kár a debreczeni egyetem fölállitásának nemes eszméjét személyi motivumokkal — enyhén kifejezve — tarkitani, de kár ellene a fontosság látszatával föllépni is. A nagy horderejü kérdés és az a keret, a melyben az mozog, magasabb nézőpontot érint, mint a debreczeni jószágtartó gazdák egy némelyikének 3 frt 40 krajczáros legelőadója. És a számbavehető ellenzés tartozik, még Debreczen falain kivül is, annyival inkább belül, Debreczen iránt azon tisztelettel, hogy ne egyes emberek évi, esetleg emelkedő tulkiadásait hangoztassa ott, a hol mondhatni otromba dolog a zsebre appellálni. Hasonlit ez a 40-es évek *„nem adózunk“* elvéhez, melyet a tyukodi és csengeri bocskoros nemesség hangoztatott a közteherviselés ellen, fölkeltve az ősi virtust a zsebre való appellálásával. S ha annak az elvnek nem lettek volna hangoztatói és emelkedettebb szellemü szószólói, talán ma másképen állanánk.

Eltekintve ettől, az az egész hadjárat, mely a debreczeni jószágtartó törzspolgárság érdekének védelme alatt, a Hortobágy mellett indult meg egyik helyi lapban — tulajdonképen a protestáns egyetem ellen van intézve és pedig a jogi és egyéb tárgyi kérdések tájékozatlan fölfogásának oly nagy mérvével, amely szinte — mosolyra inditja az embert.

A Hortobágynak mint közlegelőnek, illetve közvagyonnak keletkezési és jelenlegi jog állapota még tisztázásra vár, kapcsolatban sok más kérdéssel, amelyeknek megvilágositására és megértésére a hazai történelem keretén belül Debreczen sz. kir. város történelmének a középiskolákban elsajátitható ismeretén körül, jóval nagyobb szaktudása kivántatik, hogy a róla tollat perczegtető ember akár minden sorban el ne szólja magát.

Azonkivül tudja, érti és érzi a debreczeni ember azt, hogy mivel tartozik a hazai protestantizmusnak, akár 3 frt 40 krt kell jövőre is fizetnie évenként egy jószág után, akár esetleg 4 frt 50 krt. Ez a föld, ennek minden röge a hazai protestántizmus szellemétől van áthatva, amelyet a vallás szabadság és magyar szabadság védelmében vér áztatott és *ennek árán, ennek erejével szerezte meg Debreczen is azt a közvagyont*, mely a Basahalmától a Tiszáig terjed a délibábos rónasággal együtt. A protestáns szellem tette Debreczent nagygyá, gazdaggá, azzá a mi most és a mi lehet a jövőben, ennek a szellemnek *kölcsönözhet* 12 évre annyi összeget, *anyagi megterheltetése nélkül*, a mennyivel egyetemét fölállitsa, illetve annak fölállitását elősegitse.

S bizony nem árt, ha az országos hirünek (?) föltüntetett debreczeni állattenyésztés és legeltetés is más alapokra fektettetik a Hortobágy ügyének rendezése kapcsán, mert bizony az nem legeltetési gazdálkodásra mutat, ha a nap végzi az összes teendőket egy kis esőzés segélyével a legelőjavitás terén.

Másrészről a Debreczenben eddig — legalább protestáss részről — ismeretlen felekezeti szükkeblüségnek és ennek nyomában türelmetlenségnek fölkeltése oly czél-tévesztett szándék, a mely csak a helyi viszonyokkal a kirakatok szemlélésén tul, alig terjedő ember alaposságára mutat és mindenekre hatástalan, még ha a legelőadó nagyságára, annak esetleg növekedésére van is, mint polgári közérdekre épitve.

Különben a legnagyobb mérvben félre ismerése a debreczeni légkörnek, ha valaki a hazai protestántizmust külön uton haladónak akarja föltüntetni Debreczentől, emennek érdekeit megvédendőnek tartván a hazai protestans kultura ügye ellen, a közvilágitás és város rendezés kérdése kapcsán.

Debreczenben mindenki meg van arról győződve, hogy ha annyi századokon keresztül meglehetett a városi érdeket, a polgárság anyagi jólétét védelmezni a protestáns tulkapás (?) és érdek ellen, sőt ezzel egy ösvényen haladva, fölvirágzott a város, nagy lett épen a hazai közmüvelődés terén, akkor ez a két érdek, ha még mesterségesen egymásnak szegeztetik is, ez alkalommal sem fogja egymást halálra sebezni azzal a két millió forinttal, illetve a Hortobágy egy ötödének fölszántásával.

Meghajlik minden tárgyilagosan gondolkozó ember a méltó ellenvélemény előtt, ha az oly alakban nyilvánul, hogy belőle — ellenkező volta daczára az ügyszeretet, vagy legalább ügyismeret látszik. De pusztán egy nehány szám még statisztikát nem képvisel, a város érdekére való appellálás maga nem a város érdekének képviselete és 1000 meg egy néhány legeltető, polgár legelőadó ügye — nem millenniumi emlék Debreczenben.

Megfogják a legeltető debreczeni polgárok védeni legelőadójuk érdekét maguk

---

ezedálhatom, de egyben nem ejtem el az előbbi teóriát sem a század szintelenségéről. Haladni akarnak mindenek és minden, de a mód ezerféle. Talán az ipar, avagy kereskedelem, nálunk a judikatura ragadja legmagasabbra a haladás lobogóját; avagy a müvészet. Nem lehet megitélni. Az emberiség mivelődik a haladás eszméje körül, de veszedelmes differencziák merülnek ennek az eszmének a kidomborodása körül.

— Forrongás és élet lüktet a légben. Vajudnák mindenek; nagy tettek és gondolatok termő talaja a század; bilincsek pattannak le; nagy emberek lesznek törpékké: a forrongás khaósza nyeli a földet. Egység, összhang nélkül. A század csak teremt, de teremtésének hasznát már nem veszi. A gyümölcs még érőfélben van; a 20-ik század lesz. Az eredmények százada. Kell, hogy nyugtot találjon a teremtő erő, hogy megpihenjen az alkotó Ádám, mert az örök munka, a legszomorubb tünetei mutatkoznak már ma is: az elsatnyulás. Satnya nemzedéket szül a munkáskör, kevesebb erővel, kevesebb létfentartási érzettel. A ma gyermeke nem tud többé ugy küzdeni, mint a tegnap hérosza. Kalapácsok zengése, a gőz sivitása tölti be a földet, aczélsinekkel van keresztül-kasul drótozva a föld, a gyárkémények milliói okádják a fekete füstöt: dolgozik halad minden. — Ebben az örök munkában megpihenésnek kell következni. A pihenés joga a jövő századé.

Lehet egyébként, hogy nagyon tévedek.

— Lássa, kedves barátom, a reklámot szidtam az imént, és ha nagyon őszinte akarok lenni: bevallom, hogy enélkül a századvégi betegség nélkül nem élhetnék meg én sem, amint hogy szüksége van rá mindenkinek. Elismerem és beadom a derekamat. Képzelje el: hiába irnék, hiába adná ki a könyveimet az én tisztelt kiadóm, ha nem vennék észre a munkámat.

Megjegyeztem, hogy ez lehetetlen.

A mester az ujjai között egy tollszárat tánczoltatott:

— De nagyon is lehető. Vegyük, hogy az én kedves barátom lemond a reklámról, fogadalmat tesz, hogy többé nem reklamirozza sem az én, sem a mások könyveit. Azt sem fogja jelezni, hogy jelent-e meg valami uj dolog tőlem, vagy akárkitől az ő kiadásában. Nos, akkor Mr. Hospentiér minél hamarább bezárhatná az ő Hausmann-boulevardi nagy irodáját. Engem ma olvasnak Párisban, Minnesotában, sőt Magyarországon is. A németek már kevésbé szeretnek. Minnesota az Egyesült-Államok egy kisded nyugati tartománya, lakosai részint farmerek, részint lókötők, de gonosztevők egytől-egyig. Itt is olvasnak. Magyarország Azsia mellett terül el a 60. és 89. délöv között, mint valamikor Mr. Servant tanitotta a lany-i kollegiumban. lakosai: betyárok, kanászok és czigányok. Fővárosa: Bécs. Itt lakik az udvar és az intelligenczia. Az ország többi része pusztaság és Hortobágy. A Hortobágy is puszta, azzal a különbséggel, hogy a Hortobágyon van a legtöbb betyár és kanász. Czigány, az mindenütt van az országban. Magyarországon a czigányok pótolják a mi filharmonikusainkat.. És Magyarországon is olvasnak. De higyje el, hogy reklám nélkül még Párisban sem olvasnának.

Nem, ezt nem mondta Georges Ohnet. Épen nem.

Ő nagyrabecsüli a magyarokat, — de mikor ezt kifejezte nekem, ugy fejezte ki, hogy bizonyára mindezt hozzá lehetett gondolni. Szerettem volna felvilágositani a mestert, ékesen „áldomásozni“, mint valamikor Árpád küldöttje tette Zalai előtt. Az Árpád küldöttje süvegénél azonban kócsagtoll volt, a derekán durva pánczél, — ellenben én Heats-czilindert forgattam a kezeim között és mint korrekt európaihoz illik, kifogástalan smocking simult a derekamhoz, — hát bucsuztam, — mert a mester délután három órakor már munkához fog. Dolgozik, ir. Ezt mind tudni kell az ő látogatóinak s a falon függő remek, ódon stuttgarti óramü mutatója veszedelmesen közelitett a három órához.

Bucsuztam.

— Au revoir, Georges Ohnet! Au revoir.

———

is, anélkül, hogy a protestáns egyetem fölállitását a hazai protestánsok külön ügyének deklarálnák, ha pedig méltányos hozzájárulásukról van szó, azt nem kötik bizonynyal a legelőadó fölebb nem emelhetéséhez.

S a mennyire szivén fekszik bárkinek s hivatva érzi magát a debreczeni polgárság ügyét védni az egyetem kérdésében, a hazai protestánsok felekezeti ügye: az egyetem ellen, annyira szivén fekszik városuk érdeke azoknak a férfiaknak is, a kik az egyetem kérdésében buzgólkodnak s a kiknek neveik elég garanczia arra, hogy lesznek abban a kérdésben is annyira debreczeniek, mint bárki más.

A fölmerült ellenkező vélemény megtanitott arra, hogy a debreczeni protestáns egyetem ügyét *hogyan is* lehet fölfogni; tudni fogjuk *miként nem* kell gondolkoznunk.

Dr. B. K.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. **2 órakor** csak esetleg **hétfőn** később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartatnak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágositásokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél. Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 10—12-ig. d. u. 3—6-ig.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyüjtőszekrényből a beadványok kivétetnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbiróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

A Gönczy-egyesület „Otthon"-a. Keresk. akadémia palotájában.

Famunkatanitás. A kézügyesitő egyesület főreáliskolai mühelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden előkészitő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szombatan d. e. 11—12 óráig.

Április 6. A munkás dalegylet dalestélye a Margit-fürdő disztermében.

Előfizetési felhivás.

Az 1896-ik év második évnegyedének közeledtével felhivjuk olvasóink szives figyelmét lapunk eddigi előfizetésének megujitására.

Programmunk ezentul is a régi marad, mert erős meggyőződéssé kövült bennünk az a tudat, hogy a jövő a **szabadelvü** eszméké. E meggyőződésünkből kifolyólag egy pillanatra sem habozunk továbbra is *azon az uton haladni, melyet huszonkét évvel ezelőtt haladásunk és elveink győzelmi irányául megjelöltünk.*

Szellemi és angagi erőben gazdag városunk érdekeit is szeretettel fogjuk szolgálni ezentul is. Egy mozzanat sem fogja kikerülni figyelmünket és hüséges odaadást fogunk tanusitani minden oly kérdésben, mely széppé, nagygyá és virágzóvá akarja tenni az Alföld eme őserejü metropolisát.

A *Debreczeni Ellenőr* komoly és megbizható hirlapirás organuma lesz a jövőben is és tiszteletben fogja tartani müvelt olvasóközönségének irodalmi jó izlését. Zsurnalisztikai vervevel s a mások nézeteinek, politikai hitvallásának tiszteletben tartásával fogjuk irni lapunkat ugy, hogy az szivesen látott és nélkülözhetetlen jó barátjává váljék m. t. olvasóinknak.

Ez a mi nyiltan bevallott törekvésünk s m. t. olvasóink felénk és müködésünk felé irányuló bizalma lesz fáradozásunk legbecsesebb jutalma és dicsőségünk.

A Debreczeni Ellenőr szerkesztősége.

Kérelem.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése *márczius hó végével* lejárt, hogy a megfelelő összeget beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap rendes szétküldése megzavartassék, mert ezentul csak azoknak küldjük lapunkat, kik egy bizonyos tetszés szerinti időre *előre fizettek.*

Hátralékos *előfizetőinket* is kérjük, hogy eddigi hátralékaikat mielőbb rendezni sziveskedjenek, mert eltekintve attól, hogy a lap további küldését f. évi április hó elején beszüntetjük, a hátralékos összeg behajtására nézve fentartjuk magunknak a további eljárást.

Egy napilap előállitása és fentartása olyan óriási költséggel jár, hogy ezen költségek fedezése czéljából csakis rendes előfizetőinkkel számolhatunk.

A kiadóhivatal.

— **Egyházmegyei közgyülés.** A debreczeni ev. ref. egyházmegye ma tartotta tavaszi közgyülését Debreczenben *Dávidházy* János esperes és *Nadányi* Miklós gondnok elnöklete alatt. A gyülés eléggé népes volt, de a tárgysorozat nélkülözött minden nagyobb fontosságu vagy általános érdeklődésre számot tartható ügyet. A tanácskozást az esperes szép imádsága és lendületes elnöki beszéde nyitotta meg; mindkettő erős vonatkozást tartalmazott a millenniumra. A közgyülés elhatározta, hogy az imádságot is, a beszédet is kinyomatja. Részvéttel emlékezett meg az elnökség *Fráter* Gyula tanácsbiró elhunytáról, kinek emlékét jegyzőkönyvbe igtatták s helye betöltése végett május 1-jére kitüzött záros idővel elrendelték a szavazást. Egyházkerületi közgyülésre képviselőkül megválasztattak: *Gyulai* László b.-ujfalui, *Szele* György tépei lelkészek, *Nagy* Ferencz debreczeni bankigazgató és *Fráter* Barna derecskei főszolgabiró mint rendes, — *Biber* József esztári lelkész, *Szunyogh* Szabolcs orsz. képviselő, mint póttagok. *Mitrovics* Gyula debreczeni uj lelkész gyámintézeti kötelezettségét az egyházmegyei szabályzat értelmében megállapitották, — valamint a közigazgatási és lelkészi gyámintézeti pénztárak 1896. évi költségvetését. *Elvi* fontosságu határozatot hoztak a tépei egyház telekvásárlási ügyének tárgyalásánál. — A tépei egyházközségi közgyülés ugyanis nem fogadta el a presbiterium által iskola számára megvásároltatni határozott telket. A közgyülés kisebbsége megfelebbezte az elutasitó határozatot az egyházmegyéhez, amelynek törvény szerint ilyen esetekben *„jóváhagyási joga van."* — Az egyházmegye pedig az ilyen rendelkezés daczára szavazattöbbséggel az egyházközségi közgyülés többsége által hozott határozatot *elvetette* s utasitotta a tépei egyházat, hogy a presbiterium által kiszemelt telket vásárolja meg. Az egyházmegye e határozatát hivatalból felterjesztik a kerülethez. A bihari egyházmegye inditványát, hogy t. i. a 2000 léleknél kevesebbet számláló gyülekezetek egyházközségi közgyülései képviseleti alapon szerveztessenek, pártolólag viszik a kerület elé. Több más ügy elintézése után a közgyülés déli 1 órakor bevégződött.

— **Vasut Kossuth-utczán végig.** A debreczeni helyi vasut részvénytársaság vasuti hálózatát Kossuth-utczára is kiterjeszti a dohánygyárig és a dohánybeváltóhivatalig. Az uj szárnyvonal a kistemplom előtt ágazik ki s az uj templom előtt bekanyarodik Nap-utczán keresztül Szent-Anna-utczára s onnan a kath. temető és a dohánygyár előtt levő vasuti átjáróig halad. Egy kisebb ág innen a Pavillon-laktanyáig, illetve a dohánybeváltó hivatal telepére vezet, miután a m. á. v. pályaudvara és a beváltó hivatal közti teheráru forgalmat a helyi vasut fogja közvetiteni a pénzügyminiszterrel kötött szerződés alapján. — Az épitést rövid idő mulva megkezdik s mintegy 40.000 frtba kerül. Tegnap a város küldötte: Simonffy Imre. Ábrahám László, Boczkó Sámuel és Stahl Géza, valamint a D. H. V. igazgatósága megbizottai dr. Kemény Mór és Láber Mihály az uj szárnyvasut épitése folytán a szerződés szövegezésében szükségessé váló módositásokat tárgyalás alá vették s több pontra nézve megállapodásra is jutottak, — más kérdéseket pedig, igy például az engedélyezési időtartamot függőben hagyták. Ma megérkezett a kereskedelemügyi miniszter tól a közigazgatási bejárás idejét kitüző leirat. A miniszter a tervezett szabványos nyomtávu gőzüzemü közuti vasut közigazgatási bejárását április 20-dikára tüzte ki s annak vezetésével *Képessy* Árpád miniszteri segéd-titkárt bizta meg.

— **A zenekedvelők hangversenye.** A debreczeni zenekedvelők köre, a folyó szezonban a negyedik s utolsó hangversenyét, a mely két vendég szereplése következtében felette érdekesnek igérkezik, a zenede disztermében folyó 1896. márczius hó 29-én, vasárnap a következő müsorral fogja megtartani: 1. Mozart W. A. G-moll vonós ötös. Előadják: Friedman József (hegedü, Márton Imre (hegedü), dr. Ujfalussy József (mélyhegedü), Hitessi Lajos (mélyhegedü) és Kövy Lajos urak (gordonka). 2. Bach J. S. Dallam a D-dur Suiteből. Popper D. Gavotte. Popper D. Visio (spanyol táncz). Gordonkán előadja: *Popper* Dávid ur, a m. kir. zeneakadémia tanára; zongorán kiséri: *Forrai* Sándor ur. 3. Beethoven L. Es-dur zongoraverseny. Zongorán előadja: *Forrai* Sándor ur az Alexis orosz nagyherczeg nevét viselő 39-ik gyalogezred zenekarának kisérete mellett. 4. Jartini J. Második sonata G. mollból. Előadják: hegedün Friedman József és zongorán Szilágyi Sándor urak. 5. Schumann R. Merengés. Popper D. Fonódal. Popper D. magyar rhapszodia. Gordonkán előadja: *Popper* Dávid ur; zongorán kiséri: *Forrai* Sándor ur. A müsor egyes számainak előadása alatt az ajtók zárva maradnak. A 3-ik és 4-ik szám között 10 percznyi szünet tartatik. Kezdete este ½ 8 órakor pontban.

— **Komjáthy mulasztása.** Azok körében is, akik legmelegebben pártolták Komjáthy János pályázatát a debreczeni szinház igazgatására s a kiknek köszönheti Komjáthy ur, hogy elnyerte a debreczeni szinházat, visszatetszést okoz az a könnyelmü nemtörődömség, a melyet a leendő szinigazgató a szinügyi bizottsággal, a debreczeni közönséggel és szerződésszerüleg magára vállalt kötelezettségeivel szemben tanusit. Komjáthynak kötelessége lett volna virágvasárnap előtti hétfőig az eddigi szerződéseket a szinügyi bizottságnak bejelenteni. De Komjáthy ur erről vagy elfelejtkezett, a mi nem menthető hanyagság, vagy tulteszi magát a szerződés követelményein, ami az iránta eddig tanusitott biza-

lom nagy foku megsértése. *Bocskó* Sámuel rendőr-főkapitány, mint szinházi felügyelő, az uj szinigazgató mulasztásáról ma irásbeli jelentést tett.

— **Az adófelszólamlási bizottság** véglegesen megalakittatott. A pénzügyminiszter által kineveztettek: Karap Móricz elnöknek, Komlóssy Dezső elnökhelyettesnek, Szent-Királyi Tivadar rendes tagnak, Tóth Kálmán és Steinfeld Antal póttagnak. A tegnapi városi közgyülés által Nemes Kálmán rendes és Horváth István póttag megválasztása által e bizottság véglegesen ki van egészitve.

— **Hitelesitő közgyülés.** A tegnap tartott városi közgyülés jegyzőkönyvét ma d. e. hitelesitették *Dégenfeld* József gróf főispán elnöklete alatt.

— **Sertéskereskedők figyelmébe.** Jelenleg a sertéskivitel Ausztriába a minden közigazgatási hatóságnál és minden marharakodó vasuti állomáson megtudható feltételek mellett következő magyarországi törvényhatóságokból szabad: Abony, Torna, Alsó-Fehér, Árva, Bereg, Besztercze-Naszód, Borsod, Brassó, Csanád, Csik, Fogaras, Hajdu, (H.-Nánás, H.-Böszörmény és Sámson községek kivételével), Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Liptó, Máramaros, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Sáros, Szeben, Szepes, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos, Trencsén, Turócz, Udvarhely, Ugocsa, Ung, Zemplén és Zólyom vármegyék, valamint Győr, Kassa, Maros-Vásárhely és Fiume. Magyarország többi területéről azonban, igy Debreczenből és a 3 emlitett hajduváros, illetve községből is a sertések egész Ausztria területére való bevitele tilos, ezen lezárt területekről azonban a sertések Bécsbe a *Produktiv-gesellschaft der Wiener Fleischselcher* czimü szövetkezet, valamint *Ziegler József és Karlik Alajos bécsi hentesek vágóhidjára bevihetők, azonban külön kérvények alapján a földmivelésügyi miniszter az osztrák belügyminiszternél esetről-esetre külön engedélyek iránt is közbenjár egészséges szállitmányoknak a bécsi-szent-márxi szabad vásárra bocsátása ügyében.* Kőbányára sertések bevitele egyelőre tilos.

— **Menetrend változás.** A magyar kir. államvasutaktól nyert értesités szerint a debreczen-büd-szt.-mihályi vonalon közlekedő 3113. és 3114. sz. vegyes vonatok menetrende folyó évi ápril hó 1-től kezdve következőképen fog módosittatni. A 3113. sz. vonat Büd-Szent-Mihályról délutután 3 óra 27 perczkor fog indulni s Debreczenbe este 6 óra 49 perczkor érkezik. A 3114. sz. vonat Debreczenből reggel 5 óra 28 perczkor fog indulni s Büd-Szent-Mihályra délelőtt 8 óra 58 perczkor érkezik.

— **A kereskedő ifjak önképző egyesülete** f. márczius hó 29-én, azaz vasárnap délután tartandó közgyülésén a tárgysorozat befejező pontja a tisztikar és a választmány megválasztása leend. Az egyesület több tagja ma a következő felhivást bocsátotta ki az egylet tagjaihoz: „Ezuttal szükségesnek tartjuk, hogy az ez ügyben való megbeszélés czéljából előértekezletet tartsunk s felkérjük ezennel egyesületünk összes tagjait, hogy ma, azaz márczius 27 én este fél 9 órakor egyesületünk helyiségében eme nagyon fontos értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Több egyleti tag.“

— **Velős sirfelirat.** Báró *Kemény* Jánosról, a képviselőház e rokonszenves agg tagjáról, a kit Kemény János erdélyi fejedelemtől való egyenes leszármazása miatt „a fejedelemnek“ neveztek, irja a Magyarország, hogy sirfeliratát maga készitette s a következőképen hangzik:

Eddig — svindli
Ezután — bliktri.

Testvére, a nagy regényiró és publicista, Kemény Zsigmond báró siremlékére ugyancsak ő, a boldogult főur, e szavakat vésette:

„Mint a fáklya másoknak világitott, önmaga pedig elhamvadott.“

— **A legkritikusabb nap.** Falb, a nagy időjós, a ki a holdnak az időjárásra gyakorolt nagy befolyásából vonja le következtetéseit, azt irja, hogy az 1896-ik év a legalkalmasabb az elmélet kipróbálására. *Márczius 29-ike* pedig épenséggel olyan nap lesz, a mikor a holdnak áramlatokat okozó befolyása nemcsak a legnagyobb mértékü lesz e században, de még a közel jövőben sem fog ismétlődni. Márczius 29-én és a következő napokon nemcsak nagyobb *csapadékokat*, várhatunk általában, de különösen igen messzire terjedő zivatarokat is, — az olyan helyeken pedig, a hol viharok nem lesznek, olyan magas hőfokot, a mi ennek megfelel. Minthogy pedig Közép-Európában márczius végén a zivatarok mindig a legnagyobb ritkaságok közzé tartoznak és miután határozott napot az ilyen zivataros időjárás eleve kijelölni éppenséggel lehetetlen, — máczius 29-ike a legfényesebb bizonyitéka lesz a Falb elmélete alaposságának. Ez tehát valóságos főpróba lesz. Csak az a kérdés, sikerül-e.

— **Az öngyilkos czinizmusa.** Tegnapelőtt hirt adtunk arról, hogy Láncz-Hornyák Viktor, a jónevü ujságiró, lapunk volt munkatársa elkeseredésében főbelőtte magát. A sebesült jobban érzi magát s valószinü, hogy nem hal bele sérülésébe. Az orvos tegnap reczeptet irt neki. Hornyák keserüen mosolygott erre, s iszonyu czinizmussal mondá:

— Jobb reczeptet irtam én magamnak!

Ezzel elővett egy szelet papirost, melyre ez volt irva:

„Plumbi gr. quinque et viginti. (Huszonöt gramm ólom.)

— **Az „István“ gőzmalom** társulat munkásainak önképző köre f. hó 29-én, vasárnap, d. u. 3 órakor tartja meg saját helyiségében évi rendes közgyülését, melyről a kör alapitó, pártoló és rendes tagjai ezennel értesittetnek. Tárgysorozat: 1. A választmány évi jelentésének felolvasása. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése a zárszámadásokra vonatkozólag. 3. A jövő évi költségelőirányzat megállapitása. 4. Inditványok tárgyalása. 5. Általános tisztujjitás.

Táviratok.

— A *Debreczeni Ellenőr* saját tudósitójától. —

A t. Házból.

Budapest, márcz. 27. A képviselőház mai ülésén *Sporzon* elismeréssel adózott *Darányi* miniszternek mezőgazdasági politikájáért s egyben reményét fejezte ki, hogy a miniszter odaadó munkálkodását méltó siker fogja koronázni. *Bujanovich* tiszteletét fejezé ki Darányi jóakaratáért, de hiszen — szerinte — minden miniszter tanusitott jóakaratot, csak eredményt nem tudott egyik sem felmutatni: *Makkfalvay* teljesen osztá Bujanovich nézeteit s kinyilatkoztatá, hogy bevárja az eredményeket, addig a költségvetést nem szavazza meg. *Kulman* elfogadta a költségvetést és felhivta a miniszter figyelmét a felvidékre. *Veszter* a felvidéki legelők érdekében szólott. *Szalay* Imre felemlitette a tiroli vámot, melyet a magyar gabonára vetettek. Az ügyben sürgős orvoslást kért.

Elcsapott jegyző.

Budapest, márcz. 27. Miskolczról távirják, hogy *Tarnay* alispán *Farkas* Gerő tisza-tarjáni jegyzőt vétségeiért hivatalvesztésre itélte.

Szinház.

* **Orpheus az alvilágban**, Offenbachnak e fülbemászó zenéjü, kedves operettéje került tegnap este előadásra szinházunkban. Mintha a közönség előre megérezné, mikor részesülhet igazi müélvezetben, daczára az elferdült izléssel összerótt ujabb operette ujdonságoknak, szépen megtöltötte a nézőteret e régi, de mindig kedvelt, finom parodiára. A Tiszai regime csillogott az este; hétköznapi előadáson produkált olyat, a mi más vidéki szinháznál ünnep számba mehetne. Debreczenben énekelni kell tudni a színésznek, különben a páholyok kényes izlésü publikuma elforditja arczát a szinpadtól s egymással csevegve pótolja a gyönge szórakozást. Debreczenben orpheumi allürökkel nem boldogul színész, vagy színésznő, mert a mi, jóhoz szokott közönségünk distingvál s a színész-strébert hamar megismeri s közönyével, kérlelhetetlen hidegségével elejti. — A vidéki szintársulatok leggyöngébb oldala: az énekes darabok. A népszinművek dalait még csak elcsicsergik az énekesnők, eldalolgatják a baritonisták valahogy, de az operettek több énekbeli tudást, izlést igénylő énekszámai, vidéken bizony-bizony sekélyes eredménynyel interpretáltatnak. A Tiszai társulata e tekintetben is kellőképen szervezve volt. A vidék legszebb, legerőteljesebb hangu primadonnája, pár év előtt a budapesti konzervatorium egyik énekbelileg legképzettebb növendéke B. *Ruzsinszky* Ilona, a társulatban volt. A primadonna partnere *Német* J. a vidék legjobb tenoristája, továbbá *Galyasi* Paula és maga Tiszai, teljessé tettek egy precziz quartettet. *Locsarekné*, a kiváló komika, a z ő kellemes énekével mindig hozzájárult a sikerhez és *Haday*, baritonista sohasem rontott. Az este B. *Ruzsinszky* Ilona és *Németh* János még egyszer együtt gyönyörködtették kiváló szép énekükkel a közönséget, előbbi vezérhangjával Euridike szerepében, utóbbi Orfeusz pártijával. A melodikus énekrészek tiszta, precziz intonálásáért folytonos, kitüntető taps jutalmazta őket. *Locsarekné* (Junó), *Haday* (Plutó), *Galyasi* (Dianna) *Bárdos* J. (Cupido), *Krémer* (Styx Jankó), Borcsainé (közvélemény), a tőlük telhető legjobbat nyujtották, csak ifj. Német ejtette el tökéletesen Jupiter szerepét, csinálván abból egy tót vendéglőst. E disszonanczát leszámitva és a karból olykor felhangzott, fülsértő tenor kirohanását, a siker teljes volt.

Margó Zelma bucsuzója.

(P.) Nincs a világon olyan pálya, melyen annyit hányódnék ide-oda az ember, mint a szinészi pálya.

A szinészt a sors hajtja maga előtt, mint a pusztai katángot a szél. alig enged neki pihenést, üzi tovább a vándor uton, elhagyni kényszeritvén barátait és ismerőseit, hogy idegenben keressen ujakat hogy idegenben elől kezdje a küzdelmet a közönség rokonszenve és szeretetéért.

S a nemzeti eszme vándor apostolai nem fáradnak bele a küzdelembe; nem fáradnak bele az örökös vándorlásba; vidám lélekkel türik a zivatart, mely olykor utóléri őket, szemébe kaczagnak az élet viszontagságainak, csak a remény tüzoszlopát nézik, csak azt látják és követik az uttalan pusztaságon.

Hiszen könnyü nekünk itthon, házi tüzhelyeinknél megkritizálni Thalia gyermekeit.

Hanem ha azt a sisiphusi munkát ismernénk, melyet azok nap-nap után végeznek s a melyet még is tökéletesen soha el nem végezhetnek, be nem fejezhetnek — bizony más szempontból itélnénk meg őket.

Nincs a világon semmi hivatás, melynek lelkiismeretes betöltése annyi munká-

val, gonddal, fáradtsággal járna, mint a szinészé. És mert ezt a közönség jó része önkéntelenül is érzi, természetszerüleg támad fel lelkében a becsülés, a szeretet olyan müvész vagy müvésznő iránt, ki hivatásának ezen magaslatára tudott emelkedni.

Szinpadunk jelesei közül egyik legkiválóbb *Margó* Zelma bucsuzik el tőlünk szombaton a *„Három Kázmér“* bicziklis szerepében.

Pár évi ittléte alatt, a mint megismertük, megszerettük őt; mert lelkiismeretes hüséggel és pontossággal, soha nem lankadó szorgalommal töltötte be helyét.

Megjelenése, modora, kedves egyénisége, az a könnyedség, amelylyel szerepeiben mozog, az a természetesség, melylyel mindannyit felruházta, soká feledhetetlen lesz nekünk.

Tulajdonképen operette énekesnő volna, de népszinmüvekben is szivesen játszott s be kell vallanunk, hogy szebb, takarosabb paraszt menyecskét nem láttunk mostanában. Mindegy volt neki bármilyen kis szerep, egyforma lelkiismeretességgel felelt meg mindeniknek. Sőt, hogy menynyire megy lelkiismeretességével mutatja azon esete, mikor az őszön a *„Libapásztor“* előadásán orvosi tilalom ellenére betegen fellépett a szinpadon lett rosszul s az előadásnak 10 perczig szünetelni kellett, hanem ő mégis végig énekelte szerepét, pedig akkori betegsége könnyen végzetessé válhatott volna reá nézve.

Valóban az ilyen tag, mely megbecsülhetetlen egy szinigazgatónak s Krecsányi, mikor őt szerződtette maga sem tudta, hogy milyen kitünő aquizitiót csinált.

Ezekért a sok jó tulajdonságokért szerette őt meg a mi közönségünk. Ő ugyan nem keresett soha feltünést; tehetségeit ugyan soha nem becsülte tul, — de épen ez által tünt ki s épen ez által vivta ki mindnyájunk becsülését.

Mint halljuk, bucsufelléptére nagy óvációk készülnek, mert a mi közönségünk soha sem fukarkodott az elismeréssel ott, a hol igazi érdemet kellett méltányolni.

Hát ez jól is van igy. Hadd vigyen magával kedves emléket felőlünk, nekünk pedig hagyja meg azt a reményt, hogy nem sokára ismét viszont látjuk s ismét a miénknek mondhatjuk.

Törvényszék.

* **A garam-kissallói vérvád.** A budapesti esküdtszék előtt, mint már távirataink között is jelentettük, tegnap állott Fusz János garamkissallói illetőleg zselizi káplán, aki a Magyar Államban azzal vádolta Adler Ignácz sallói lakost, hogy egy kis lányt rituális czélból meggyilkolt. Tudvalevő, hogy Adlert azóta annyira bántotta a sok, méltatlanul szenvedett bántalom, hogy véget vetett életének. A tárgyalási terem zsufolásig megtelt. A vád- és védbeszédek elhangzása után visszavonult az esküdtszék s a vádlottat csupán rágalmazásban mondotta ki vétkesnek nyolcz szavazattal. A törvényszék tizennégy napi fogságra, ötven forint pénzbüntetésre és a költségek megtérítésére itélte. Az indokolásban vádlott mentségéül föl van hozva egyoldalu nevelése és alacsony értelmüsége.

Sülyedő kamatláb.

Debreczen, márczius 27.

Pénzügyi eredményeink nagyszerü javulását jelenti az a prospektus, melyet a magyar földhitelintézet 3½%-os záloglevelének piaczra bocsátásával közzétesz; kétségtelen, hogy a jegyzés alá bocsátott 20 milliót a külföldi tőke többszörösen fogja tuljegyezni

A hazai földhitelt szolgáló intézmények között első hogy a külföldi nagytőke, áttelepitésével ½%-os pénz áll a földbirtok rendelkezésére; az állami kamatlábnak tavaly 1%, a hitelkamatlábnak ingatlan kölcsönökre ½% való sülyedése: oly nevezetes közgazdasági tény, mely a mily fényes világot vet állami és agrár pénzügyeinkre, ép oly ragyogó tanuság a mellett, hogy a külföldi tőke mily előnyösen itéli meg viszonyainkat; ezen eredmények elől nem zárkózhatik el senki; ezek egyszersmind megnyugtatók azokra a jóslatokra is, a melyek a kiállitás után kimaradhatatlannak tartják egy általános gazdasági válság bekövetkeztét. Korántsem akarjuk állitani, hogy partiális válságok lesujtólag talán azokra az alkalmi vállalkozásokra, a melyek éppen a kiállitásért és pedig a várható események tulbecslésével keletkeztek, nem fognak érzékeny veszteségekkel járni, a mint a mult évi irrationális tulspeculátiót keserüen meglakoltatták a novemberi és deczemberi börze csapások, de egész gazdasági életünkre válságot jósolni, legalább is kishitüség.

A földhitelintézet ezen nagy vivmánya az egész monarchiában, nemcsak nálunk, ugyszólván magában álló; az osztrák központi földhitelbank mutat fel csak nagyobb eredményt, az ő 2 és 2¼ %-al kamatos záloglevelein — a melyek ugyanolyan kamatozásu kölcsönöknek felelnek meg: azt természetesen csak alapos számitások után lehetne megmondani; hogy valjon a kölcsönök melyik czimletben olcsóbbak, mert erre a kölcsön tar talma és elszámolási árfolyama bir döntő befolyással.

Magyarország ma mega tőke elhelyezés Eldorádója; tőkegazdag más országokban, a hol e papirok elhelyezést találnak, korántsem uralkodnak olyan fényes állapotok a tőkére, mint nálunk; itt ma még a tőkét az ingatlan tulajdon képviseli; ugyanaz, ami Angol-, Franczia-, Németországban ezelőtt 100 évvel képviselte; még minálunk koránt sincs megtörve az a nézet, mely a nemzeti vagyon főtényezőjéül, a földbirtokot tartja, melyhez még 50 év előtt nálunk is, ma már nagyobbrészt csak a mult emlékeit képező törvények előjogokat, rangot és társadalmi kiválóságokat füztek.

Ez a nézet mindaddig fenn fogja magát tarthatni, mig a földbirtok áremelkedése, amely pedig, — daczára a hanyatló buzaáraknak, megdrágult munkabér viszonyoknak stb., — az utóbbi 20—30 év alatt folyton emelkedő irányzatot mutat, a gazdálkodást kevésbé jövedelmező foglalkozássá fogja tenni, mint a minő tőkepénzes kevés fáradtsággal járó, nyugodalmas szelvényvagdaló szórakozása.

A fentebb már emlitett államokban, a hol pl. Angliában a kimutatható nemzetvagyonnak kbelül ⅓-ada s Németországban, a hol annak körülbelől ⅕-öde már értékpapirokban fekszik, a mieinkkel össze sem hasonlitható kamatláb viszonyok vannak; Angliában például a mi járadékainknak megfelelő conzolok kamatlába 2¼, Németországban és Franczi aországban 3%; ugyanaz nálunk csak 4 éve hogy 4%-ra leszállt; s mig Angliában, mert a 2¼ consol a párit elérte, tavaly őszszel már a 2% conversióra gondoltok, nálunk még a 4½% állampapirok is a hazai tőkénél alig tudnak meghonosodni, mert ma még szokva vagyunk a földbirtok sokkal nagyobb jövedelmezőségéhez és osztalék papirjaink busásabb kamatjövedelméhez. Franczia-ország ma már ott áll, hogy parasztjaiban, kis gazdáiban talál vevőkre 3%-os rentéje számára; franczia takarékpénztárak pedig, melyeket törvényhozásilag a mult év őszén reorganisálták, ugy nyujt segédkezet a szegény franczia parasztnak a takarékosság és tőkegyüjtésre, hogy az eladott járulékot lombardirozza, s lehetővé teszi, hogy a járadékánál ¼—⅛ %-al magasabb kamatláb mellett az azt részletekben szerezze meg; sokkal jobban ragaszkodik az a gall paraszt az ő részletfizetéses járadék vásárlásához mint a mi parasztunk a takarékpénztári könyvéhez vagy szövetkezeti befizetéseihez, ha egyáltalában szerét ejtheti a megtakaritás ilyen eredményeinek.

A kamatláb sülyedése legfölebb akkor volna aggályos tünet, ha a belföldi tőke inflátiójának eredménye volna; miután azonban az alacsonyabb kamatlábra ugyszólván kizárólag csak a külföldi tőke áll rendelkezésre: s miután az ezen alacsonyabb kamatu pénzzel oly beruházásokat lehet tenni, melyek a termelés eredményét jelentékenyen fokozzák: a kamatláb sülyedő tendentiájában gazdasági viszonyainkra alapos javulást várhatunk.

Olcsó termelés és vállalkozási kedv alacsony kamatláb nélkül nem is képzelhető; e kettő pedig fejlődésben levő gazdasági viszonyaink között két legszükségesebb előfeltétel. Amennyiben a sülyedő kamatláb mindkettőt szolgálja, eredményeitől sok jót várhatunk.

Gaszner Géza.

Falusi órák.

A tavaszi napfény elkergette a havat, a természet ébred, a fák rügye zöldelni kezd, már hasad az ibolya parányi bimbaja, és önök, hölgyeim és uraim, kezdik irigyelni a falusi embert, aki láhatja, aki élvezheti a maga valóságában a kikeletet.

Én is irigylem. És boldog voltam nagyon, hogy falura kell mennem, hogy falun tölthetek el egy pár reggeli órát.

Milyen máskép fogom ott érezni magamat, mint itt a zord, ködös városban. Hiszen, ha itt kilépek az utczára reggel hat órakor, nem látok egyebet, mint az égnek emelkedő nagy emeletes házakat, a boltoknak bezárt vasajtóját, Olyan rideg képet nyujt ilyenkor ez a város, és el sem mélyedhatem gondolataimba, mert lépten-nyomon kizavar egy-egy kocsi dübörgése.

Óh, a falun másképen fog lenni. Kiérkezem reggel öt órakor és bolyonghatok egyedül kilenczig. — Elringathatom magamat ábrándjaimban, — az a végtelen csend kedvez a költői hangulatnak. A nádfedelü fehérre meszelt házak kapujában kinn állanak a kérges tenyerü, de tiszta lelkü gazdák, az őszinte tekintetü, takaros menyecskék, és illedelmesen jó reggelt kivánnak. Itt-ott egy-egy eleven gyerek is lesz a kapuban, az odajön hozzám pacsit adni, amiért kijár neki egy krajczár honorárium. Ha tiszta lesz, csinos lesz, akkor kettőt kap. És ha esetleg látok nagy fekete szemü kis lánykát, annak tiz fillért fogok adni. Igen, tiz fillért adok, és meg is csókolom. És élvezem a tiszta friss levegőt.

Igy képzeltem. Hanem mondhatom önöknek, hölgyeim és uraim, hogy mind ebből csak annyi teljesedett be, hogy öt órakor megérkeztem.

No igen, nem késett a vonat.

Hanem az ábrándokból nem volt semmi. Hiszen itt a városon csak néha zavar meg egy kocsidübörgés, — de ott állandó volt a zaj. A falunak minden kutyája kórusban ugatott és a kakashad versenyt kukorékolt velök. Azt hiszem, volt háromszáz kutya és nyolczszáz kakas. Majd belévegyült ebbe a rettenetes szimfóniába a csordás tülkének hangja, süketitő recsegéssel figyelmeztetve a szolgálókat, hogy mielőbb kész legyenek a tehén körül. A falu másik végén meg messze rikoltó hangon felsírt egy másik sip, lelkesen harsogva a malaczok indulóját.

A kapukban nem igen áll senki. Ugy el tudnak rejtőzni, mintha itt is aludnának kilencz

óráig. Egy helyen mégis hangokat hallok. Ott még fenn vannak. Névnapot ülnek hangos mulatással. A czigány elkeseredetten huzza nekik — azt hiszik a „Cserebogár sárga cserebogár"-t? Nem! A Wekerle-nótát, meg a Goldstein Számit.

Nagy sokára kigyülekeznek a gyerekek az utczára. Egyik szurtosabb, mint a másik. És csufondárosan utánam kiáltoznak: alászolgája!

Egyszer csak valami fojtó büz csapja meg az orromat. Valahol a harmadik utczában tőzeggel tüzelnek. Leverődik a füstje és még itt is majd elfojt. Hiszen ehez képest a mi kőszénfüstünk mennyei illat!

Oh, szép a falu és szeretetreméltó, de tessék elhinni, csak akkor, ha ismerjük és szeretjük a benne lakókat. Megszeretjük azt a falut, a melyikben szeretjük az embereket, és azt hisszük, azért szeretjük őket, mert falun laknak.

Pedig az emberek falun is csak emberek.

(nb.)

Közönség köréből.*)

Hamupipőke-utcza.

Dedó-utczának már annyiszor elpanaszolt siralmas helyzetére kérjük ráirányitani a Tekintetes városi hatóság szives figyelmét. Ennek az utczának se csatornája, se kövezése, se gázvilágitása nincs. Mintha csak Piripócsnak volna egyik utczája. Igazi Hamupipőke sorsa van. Egyik oldalán végig huzódik egy mély árok, a mely valóságos lerakodó helye a környék szemetjének és elhullott házi állatjainak. Esős időben és éjjel valósággal életveszélyben forog az a szekér, a mely erre jár. Vagy elmerül a feneketlen pocsolyában, vagy belefordul a piszkos árokba. Pedig Kossuth- és Csapó-utcza között nagy és élénk forgalmat közvetit ez az elhanyagolt utcza. — Ha gázvilágitást és fedett csatornát már egyhamar nem is kaphatunk, legalább azt tessék elrendelni, hogy a mérnöki hivatal temettesse be ezt a semmire sem való, egészségrontó árkot.

Több dedó-utczai lakos.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a szerk.

Közgazdaság.

Érték-tőzsde.

A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság" közlése 1896. márczius 27-én.

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4% —	121.50	122.—
„ vasuti beruházási köt. 4½%	123.75	124.75
„ koronajáradék 4% — —	99.—	99.50
„ regále vált. köt. 4½% —	100.10	101.10
Osztrák aranyjáradék 4% —	122.25	122.75
Egységes állam kötvény 4¹/₁₀%	100.75	101.25
Tisza-szeg. 4%-os nyerem.-sors	143.25	144.25

Részvények:

Magyar hitelbank részvény —	413.50	414.—
Osztrák hitelbank részvény —	375.80	376.—
Magyripar- és keresk. bank. r.	107.—	107.50

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsj.	124.50	125.50
„ „ 3-os „	106.75	107.25
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	115.25	116.25
Magyar vöröskereszt sorsjegy	10.75	11.25
Osztrák „ „ —	18.50	19.—
Olasz „ „ —	12.—	12.40
Bazilika sorsjegy — — —	7.—	7.40
Jó-szív „ — — —	3.25	3.50

Pénznemek:

Cs. és kir. arany — — —	5.67	5.72
20 markás arany — — —	11.78	11.83
20 frankos arany — — —	9.55	9.59
1 Sovereigns — — —	12.06	12.10

Budapesti gabona-tőzsde.

Budapest, márczius 26.

Buzát ma mérsékelten kináltak, a kereslet korlátolt volt. Elkelt csendes irányzat mellett 18.000 métermázsa változatlan áron.

Egyéb gabonanemüekben korlátolt forgalom mellett változatlanul maradtak.

Eladások:

Buza: Tiszav.: 200 mm. 81 kg. 7.25 frt. 300 mm. 81.5 kg. 7.25 frt. 600 mm. 81.5 kg. 7.25 frt. 100 mm. 81.3 kg. 7.25 frt. 500 mm. 81 kg. 7.27 és fél frt. 200 mm. 81 kg. 7.25 frt.

Zab: 6.50—6.67 frt.

Határidő-üzlet.

Az irányzat nyomult volt s az árak olcsóbbak lettek.

Hivatalos felmondás: 1000 mm. zab, 2000 mm. rozs márcz. 31. átvételre.

Zárlat 1 óra:

		frt
Buza szept.-októberre	1896	7.03—7.05
„ márcz.-ápr.-ra	1896	6.75—6.76
„ máj.-juniusra	1896	6.80—6.82
Rozs tavaszra	1896	6.35—6.36
„ szept.-okt.-ra	1896	5.81—5.82
Tengeri máj.—jun.-ra	1896	4.11—4.12
„ jul.-aug.-ra	1896	4.29—4.30
Zab márcz.—ápr.	1896	6.22—6.24
Repcze aug.—szept.	1896	10.65—10.75

Az utótőzsdén az irányzat kedvező.

Zárlat 4 óra 30 perczkor:

		frt
Buza márcz.-ápr.-ra	1896	6.72—6.73
Rozs márcz.—ápr.-ra	1896	6.30—6.32
Zab márcz.—ápr.-ra	1896	6.20—6.22
Tengeri máj.-junius-ra	1896	4.10—4.12
Repcze aug.-szeptre	1896	10.70—10.75

Sertéspiacz.

Budapest, márczius 26.

Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) — krtól — krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr sulyban) — krtól — krig. Fiatal nehéz (páronkint 320 klgron felüli sulyban) — krtól — krig. Fiatal közép (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 46 krtól 47 krig. Fiatal könnyü (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 44 krtól 45 krig. *II. Magyar szedett:* Nehéz (páronkint 80 klgron felüli sulyban) 45 krtól 46 krig. Közép (páronkint 220—280 klgr. sulyu) 44 krtól 45 krig. Könnyü (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 43 krtól 44 krig. Sertéslétszám 1896. évi márcz. hó 23. napján volt készletben 16065 darab. 1896. évi márczius hó 23. napján felhajtatott — darab 1896. márcz. hó 24. napján elszállittatott 513 db. 1896. évi márcz. hó 26-ik napjára maradt készletben 15552 db. Hizott sertés-forgalom változatlan.

Szerkesztői posta.

K. T. Mihelyt a felelős szerkesztő haza jön, — megkritizálja az Ön verseit is.

Érdekiődő. A debreczeni első takarékpénztár részvényeit eredetileg ezelőtt 50 évvel 50 frtjával bocsátották ki, de csak 37 frt 50 krt fizettek be reá. A tartalékokból több izben, legutóbb pedig uj aláirással a részvények névértékét 500 frtra (1000 korona) emelték. Ugy, hogy jelenleg a 600,000 frt alaptőke 1200 db. 500 frtos részvényre oszlik, de a forgalmi érték 2100—2200 frt között változik. A részvények legnagyobb része debreczeniek kezén és a mi — szintén figyelmet érdemel — ugyanazok utódai birtokában van, akik az alapitáskor jegyeztek részvényeket. Az 1200 db. részvény 279 tulajdonos közt oszlik meg, akik közül 62 nem debreczeni illetőségü, de ezeknek összesen csak 185 darab részvényök van s ezek is kevés kivétellel Debreczenből származtak el s örökség utján jutottak a jól jövedelmező értékpapirok birtokába. Több mint ezer részvény osztalékát 217 debreczeni élvezi. Többen vannak, akik 20—30—40, sőt 50 db. részvények tulajdonosai. Ilyenek: a Szabó család s az ezzel rokonságban álló pátriczius családok, a melyeknek kezében van az összes részvények közel egy hatodrésze. Azután a Komlóssyak következnek az összes részvények több mint egy huszadrészével. — Ujságiró és szinész — sajnálatunkra — nincs a részvényesek között.

Debreczeni Városi Szinház.

Idénybérlet 42. szünet. Párosb.-szünet 42. sz.

Pénteken, 1896. márczius hó 27-én,

Domi, az amerikai majom.

Énekes bohózat dalok és kuplékkal 5 szakaszban. Irta: Nesztony. (Rendező: Hevesy.)

Szombaton, 1896. márczius hó 28-án páros bérletben:

A három Kázmér.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai" nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Pályázati hirdetés.

A debreczeni „ISTVÁN" gőzmalom társulat gőzmalmaiban megüresedő **főgépészi állásra** alólirt igazgatóság által ezennel pályázat hirdettetik s felhivatnak mindazok, kik ezen állást — melylyel 1400 frt évi készpénzfizetés, szabad lakás, fütés, világitás és szabályszerü jutalékbani részesülési kedvezmény van összekötve — elnyerni óhajtják, hogy ez iránti kellőleg felszerelt kérvényeiket az igazgatósághoz **1896. évi április hó 15-ig** benyujtani szivesked-jenek.

Pályázóknak a szükséges elméleti és gyakorlati képesitésen felül a magyar és német nyelvet irásban és szóban teljesen birnia kell.

Debreczen, 1896. márczius 17.

Az „István" gőzmalom társulat igazgatósága.

263 2—2

UJDONSÁGOK

Női divatszövetekben
Legujabb diszekben
Mosó-árukban
Napernyőkben
nagy választékban s legolcsóbban kaphatók

Szabó Lajos fiai czégnél
Debreczen, Rózsatér. 268 0—2
Mintákat házhoz készséggel küldünk.

60—70%

hasznot biztositó üzlethez,

mely a **Kossuth-utcza sarkán már 12 év óta fennáll,**

1500, 2000 forinttal

sürgősen társat keresek.

Az illető **társtól nem kivántatik, hogy az üzleti teendőkbe befolyjon,** csakis, hogy a napi pénztár lezárásnál jelenjék meg.

Hatóságilag engedélyezett

Babits Sándor,

okl. jegyző ügynöki irodája.

Debreczen, Nyomtató-utcza 769. szám Saját ház. 262 3—2

Férfiruhákra

Peruvien, Tricot, Doskin, brassói és gácsi

divatposztók

olcsó szabott árakon kaphatók

Szabó Lajos Fiai

czégnél 254 0—7

Debreczen, Rózsatér.

A t. gazdaközönség figyelmébe!

Valódi Oberndorfi és külföldi sárga buczok **Répamag** eredeti ólomzárral ellátva, továbbá ***franczia, olasz és magyar*** **Luczernamag,** Steier **Lóhere** és legfinomabb **Angolperje**

mérsékelt árban beszerezhető

Csanak József kereskedésében

DEBRECZENBEN. 166 2—2

Összes **luczerna-** és **lóheremag készletem a m. kir. állami magvizsgáló állomás által megvizsgáltatott s teljesen arankamentesnek találtatott.**

203—12—8

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. ALATT „ZUM GOLDENEN REICHSAPFEL“.

Vértisztitó labdacsok, ezelőtt **általános labdacsok** neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be ne bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánlvatnak és ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek; mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, beléttelenség, s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység és az abból eredő bajoknál is: igy sápkórnál idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen értisztító labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségök után egészségök visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis nehányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajáulani.

Köln, 1893. áprillis hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön felülmulhatatlan vértisztitó labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton is legmélyebb köszönetemet labdacsai csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Harsche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdacsai kezeim közzé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban meghültem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a boltak közt volnék ha az Ön csodálatra méltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökélete en ki fognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak.

Knificz Te éz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már é etét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinczettel Jozefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett 1889. márcz. 27-én.

Tekintetes ur! Alulirott ismételten kér 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azokat, ahol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerinti használására Önt ezennel fölhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignácz.

T. ur! Felkérem, miszerint az Ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szivesked jék. Csakis az ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engemet öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwick! Anna

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **Pserhofer J.-féle,** az **„arany birodalmi almához“ czimzett gyógyszertárban, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előlbeni beküldésénél (mi legjobban posta-utalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr. 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 3 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr., és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J. féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása a Pserhofer J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással veres szinben van ellátva.

Bernhard-féle alpesifü liqueur. Bernhard W. O.-tól Bregenzben. 1/1 üveg 2 frt 60 kr. 1/2 üveg 1 frt 40 kr. 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu legjobb szer, minden köszvényes és csuzos bajok, u. m.: gyri czagy bántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülszaggatás stb. stb. ell n 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs, **Pserhofer J. tól.** Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott szelenczével 2 frt.

Általános tapasz, **Steudel tanártól.** Ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujkukacz, sebes vagy gyul dt nell vagy mas ily bajoknál mint kitünő szer lőn kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fogbalzsam **Pserhofer J.-tól.** Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre mint legbiztosabb szer elismerve, 1 köcsöggel 40 krajczár, bérmentve 65 kr.

Utifünedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer, hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen, egy üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszenczia (prágai csöppek) megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. 1 üvegecske 25 kr., 2 üveg 2 frt.

Általános tisztitó-só **Bulrich A. W.-től.** Kitünő háziszer a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörcs gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Angol csodabalzsam, egy üveg 50 krajczár, egy kis üveg 12 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az által képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbeliket és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr, bérmentes küldéssel 60 krajczár.

Stoll-féle Kola-vegykészitmény, kitünő szer az idegek megerősitésére, gyomorszenvedőknek és a belkmeg betegedésére. 1 liter Kola elixir vagy bor 3 frt; 1/2 liter 1 frt 60 kr.; 1/4 liter 85 kr. — Császári Kola-elixir üvegekben 5 frt 50 kr. 3 frt és 1 frt 60 krjával.

Mia-Poko, kiváló szer egyoldalu **fejfájás, fogfájás, rheuma** st. ellen.

Ezen itt felsorolt készitmények kivül az osztrák lapokban hirdetett összes hazai és külföldi gyógysz részei különlegességek raktáron vannak és a kiszolgálás netán nem lévők gyorsan és olcsón megszereztetnek. — Postán megrendelések a legyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre küldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. A fent felsorolt különlegességek kaphatók **Török** József gyógyszertárában, Budapest, Király utcza 12. és **Egger** A fiánál (Nádor-gyógyszertár.) Váczikorut 7.

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.